

Izhaja

vsak četrtek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7. Osebni pogovor od 11. do 12. ure popoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti pošto znamko.

Nefrankovani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za Avstro-Ogrsko . . . K 4.—
» Nemčijo . . . » 5.—
» ostalo inozemstvo . . » 6.—
za celo leto.

Naročnina naj se plačuje vnaprej.
Posamezna številka velja 10 h.

Za oglasila se plačuje po 10 h, med besedilom po 20 h za 1 cm² vsakokrat; minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 15 h, za parte in zahvale po 20 h za 1 cm². — Za male oglase se plačuje po 4 h, debelo tiskano 6 h za besedo vsakokrat; minimum 40 h. Za izvestilo pri upravnistvu 40 h posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov:
Upravništvo lista »Mir« v Celovcu,
Vetrinjsko obmestje št. 26.
Poštnehranični račun št. 96.232.

Leto XXXVI.

Celovec, 2. februarja 1917.

Št. 5.

Kje začeti?

(Konec.)

Kaj ne, v marsičem drugo lice, kot je bilo svoje dni? A k vsemu temu še pride nekaj drugega, kar bo tresčilo med narode, nekaj, kar mora priti, da pade odločitev med Kristom in — nevero. Saj je dovolj znano, kako si gotovi ljudje že leta sem trudijo zbrati človeštvo v svojem taboru in jo nagnati v boj — proti križu. Saj je znano delovanje svobodne šole, rovanje proti katoliškemu zakonu, psovanje našega dušnega nadpastirja v mali družbi tako kot v javnosti, v državah, v mednarodnem življenju.

Morda si domnevajo, da je prišel sedaj ugoden čas, vreči cerkev in njene nauke v zapeček, ji zapreti vsak dostop v javno življenje. Naj si mislijo, na naši strani je pa treba biti pripravljen vsak, da se odbije ta napad. Mogoče je, da dobimo po vojski kulturni boj in v očigled tega boja za pravice katoliških načel v mednarodnem družabnem in državnem življenju, bomo morali tudi mi urediti svoj mladinski program. To se pravi, da bo treba iz naše mladine napraviti značaje, trdno steno, ob kateri se bodo vsi napadi razbili. To nas naj sili tudi k odločnosti. Če bomo izvojevali ta boj, moramo imeti za seboj ljudstvo, če hočemo imeti pa ljudstvo, si ga ustvarimo iz doraščajoče mladine. Tukaj postane delovanje za mladino sveta stvar, ker gre za rešitev duš prvič in za Kristovo cerkev na zemlji. Apostolstvo dela!

Sv. oče Leon XIII. je dne 20. aprila 1884 naslovil svojo slavnoznano okrožnico »Humanum genus« proti tem rovačem vsakega navednega reda, na prostozidarje in tukaj piše o ciljih tega rovanja: »Zadnji cilj njih delovanja in njih načrtov ni nič drugega, nego ves verski in državni red ovreči in uničiti, temeljito in popolnoma. Na to se naj ustvari drugo življenje na podlagi brezverstva.« V dosego tega cilja so pa vsi prostozidarji »v tem edini, da do-

bijo zase mladino in zato hočejo izriniti cerkev iz šole, ker vedo, da bodo obvladali starčke, če bodo imeli za seboj mladino (str. 26). Pa naj že pride kakor hoče, naša naloga je, se oborožiti proti tej krivi veri in naše orožje imamo iskati v krščanski čednosti« (str. 36). Nato gremo na boj, bojevali se bomo v besedi, v govoru, v tisku, v društvih, vsepovsod nas ima voditi nagib krščanske čednosti. Notranje prenovljenje ljudstva bo najsigurnejši znak zmage. »Posebno in najbolj pa priporočamo vaši očetovski skrbi doraščajočo mladino,« tako prosi sv. oče svoje škofe, »kajti mladina je up našega obstanka. Obvarujte jo pred učitelji, ki so okuženi po tej krivi veri, pri tem delu naj vam pomagajo stariši, da bo mladina že zdaj spoznala zasede in kriva pota prostozidarstva« (str. 42).

Pa človeška roka je preslaba, če ji ne pomaga Bog sam s svojo milostjo. In za to milost moramo prositi. Kakor je prostozidarstvo organiziralo skupen nastop, kakor so ti zbrali svoje moči, tako jih moramo v organizaciji dela in molitve i mi posnemati.

Tako je govoril ta veliki mož! Kaj želite še več! In po vojski se bo položaj poslabšal, dajte, da bomo mobilizirani. Ubogajmo sv. očeta v njegovi najgloblji želji, da si rešimo tla pod nogami, da si rešimo mladino. In v to svrhu, če hočemo smatrati mladinsko delovanje kot potrebno predpripravo za kulturni boj, bo treba marsikaj pridjati k starim načelom.

Ne preveč strokovne izobrazbe in telesnih vaj in toliko več notranje izobrazbe in poglobitve v verskih vprašanjih. Tolmačenje verskih resnic v zvezi z navodili k praktičnemu kršč. življenju, to bo moralo tvoriti osredje vsakega dela. Kaj pričakujemo? Nedelja bo postala za inteligenco dan truda, za druge dan duševne nabornice, globoko verskega pouka, velikih idej.

V tem znamenju bomo zmagali. To bo tudi najodličnejši boj za narodnostni obstoj. Neznajen rod, brezveren in nemaren narod nima prostora v zgodovini. Ohranimo svoj rod neomadeževan in veren. Kje naj začnemo? Pri mladini.

V uvodu je omenjeni članek zahteval tudi najobširnejšega sodelovanja, pozitivnega nadziranja od strani države pri vzgoji mladine. To smemo zahtevati, a mrzli, brezsrčni zakon bo vzgajal le tedaj, če ga bodo razlagali mladini ljudje, ki imajo srce in ljubezen. Paragrafi so slabi vzgojitelji, strah slabo sredstvo. Ampak država nas ne sme ovirati, mora dati podlago in kaznovati tiste, ki bi na tej podlagi rušili; ali prej nimamo pričakovati od države pomoči, dokler se ne izda enotna mladinska postava, sistematičen sestav in sicer od ljudi, ki poznajo mlado srce in predvsem, ki imajo smisel za rešitev duš.

To so vprašanja, ki bi jih bilo treba obdelati že sedaj. Seveda pridejo še druge točke, tako preskrba osirotelih otrok, vodstvo mladine v tovarnah. Upamo, da se bo kdo oglasil. Koroške duhovnike pa prosimo, da bi pregledali svoje mladinske knjižnice (kjer so, seveda), ker bodo tvorile ravno dobre knjižnice veliko oporo za dosego mladinskega cilja. Takih knjižnic mora biti precej na deželi!

Naseljevanje v sedanjem južnem vojnem ozemlju.

Poslanec Dobernig je dne 17. januarja povabil nemške alpske poslance na posvetovanje na Dunaj. Po poročilih v nemških listih so se tam posvetovali med drugim tudi o bodočem razvoju na Balkanu, o bodočnosti Jadrana, o stališču Trsta po vojski in o naseljevanju v sedanjem južnem vojnem ozemlju.

Begunci so v vojni največji reveži. Zapustiti so morali udobni dom, ki je bil čestokrat do tal porušen, premnogi, od Boga z imetjem bogato obdarovani, so čez noč postali berači, ki jih trdo-

Podlistek.

Soidenje med begunci na Krasu.

(Konec.)

Dva dni je že bila preživela ta begunska družina v Tomaju.

Da bi se mogli v kratkem zopet vrniti na dom, zato ni bilo dosti upanja. Da bi stalno ostali v Tomaju, pa radi različnih neprilik ni kazalo. Vsi, oče, mati in hči, so bili tega mnenja, da je najbolje, če spravijo vse svoje imetje, kar ga še imajo, na Kranjsko, v Ljubljano ali kam drugam. Najljubše bi jim še bilo, če bi mogli tam kje vzeti v najem kako majhno kmetijo.

Tako so se tretji dan po svojem prihodu v Tomaj dopoldne začeli pripravljati, da se odpelejo v Sežano.

Isto jutro pa se je vozil z vlakom iz Ljubljane proti Trstu mlad vojak, korporal, z zjavlimi lici, z resnimi potezami, a vendar s pogledom in obrazom, ki sta razodevala veselo pričakovanje. Bil je sin, za katerega je stara, ljubeča mamica še isto jutro bila pri maši v cerkvi na griču v Tomaju in molila tako gorko, kakor zna le mati moliti za svojega v vojni nevarnosti nahajajočega se sina.

Kaj neki, da se je mati baš ono jutro po molitvi čutila nekako olajšano in da je ravno oni dopoldan, ko so se odpravljali za odhod iz dežele, nekako sama sebi pregovorila in prepričala, da se vendar le vrne njen sin iz vojne!

Zapustivši postajo v Sežani jo krene domu vračajoči se vojak nemudoma po prašni cesti, ki vodi skozi Tomaj v Komen.

Že v Ljubljani je bil sicer slišal o usodi

Gorice. Tudi to mu je bilo znano, da so na Krasu tik za bojno črto nekatere vasi izpraznili; da bi bila mogla ta usoda doleteti tudi njegovo rojstno vas, njegove stariše ali njegovo sestro, to mu niti na misel ni prišlo!

Na poti v Tomaj je pač srečal tu pa tam kak trenski voz, semtertja tovarne avtomobile, morebiti tudi tri ali štiri domače vozove, v katere so bili vpreženi voli in na katerih so vozili pohištvo in drugo blago na postajo. »So pač begunci,« je dejal sam pri sebi, pomiloval te nesrečne, z doma pregnane ljudi in šel hitro dalje svojo pot. V smeri proti Gorici ali sv. Gori je čul od časa do časa zamolklo grmenje težkih topov; ni se dosti zmenil zato, saj je bil tega vajen.

Njegove misli so bile tam doma pri stariših, pri sestri in pri dragi zaročenki. Kako bodo mamica vesela, kako oče in sestra, ko se bodo po tako dolgem času zopet enkrat srečni videli na ljubem domu! In dekle, ki mu je vedno pisalo na vsa bojišča, kako ga bo veselo! Kako sladko bo svidenje! Kako lepo bo, ko bo mogel zopet nekaj dni biti doma, doma delati, pred domačo hišo sedeti!

Lepe misli in sladki čuti so ga tako prevzeli, da je komaj opazil, da je že v Križu, v vasi, kakih dvajset minut od Tomaja oddaljeni.

Začuti potrebo, da nekaj zaužije; zato stopi v gostilno ob cesti.

Tu so sedeli za mizo trije stari možje. Dasi niso bili znanci, prisede vojak k njim, prijazno jih pozdravivši. Kmalu izve, da so begunci. Mnogo so mu vedeli povedati o izpraznjevanju vasi; med izpraznjenimi vasi so imenovali tudi nekatere, ki so bile njegovi rojstni vasi sosedne; zardel je, ko je slišal imenovati tudi vas, v kateri je bila

doma njegova zaročenka. Razburjeno in prestrašeno vpraša, jeli izpraznjena tudi njegova rojstna vas. Dva mu odgovorita, da ne, eden pa, da. Kri mu šine v glavo. Kaj, ako bi bila trditev tretjega resnična! Hitro plača in drvi na cesto. Teči hoče, izvedeti mora, koliko je na tem resnice, in svoje stariše mora najti, ako jih je res doletela ta nesreča, tudi če bi moral prehoditi in preiskati ves svet!

Med potjo iz Križa v Tomaj sreča voz. Takoj spozna, da so begunci. Vpraša jih, odkod da so in če jim ni znano, da je tudi njegova rojstna vas izpraznjena. Odgovore mu, da menda ne. Vojak se zahvali, pozdravi in nadaljuje svojo pot, sedaj poln sladkega upanja, sedaj poln groznega strahu.

Bilo je poldne. Na cesti pred glavno gostilno v Tomaju je stal voz z dvema voloma, naložen z znanim pohištvom, s poljskimi pridelki in z drugimi žvili. Na vreči spredaj na vozu je sedela stara kmetica z malim vnukom v naročju. Na levi ob vozu je stal z bičem v roki njen mož, kraški kmet, od starosti sicer sklonjen, a vendar še trden; na desni ob vozu pa krepka mlada žena z veliko culo na rami, katere solzne oči se milo ozirajo k otroku na vozu. Kraški begunci na poti v tuje kraje!

Že hoče kmet zamahniti z bičem, da vola potegneta voz in vsi nastopijo žalostno pot, ko radostno-bolestno zahtiti stara mati na vozu in vzklikne: »Moj sin!« V istem hipu je tudi že vojak pred vozom.

»Mati! Oče! Sestra!« Sežejo si v roke in si pogledajo v oči. Hočejo govoriti, a vsem zastane beseda. Bol, ki jo čutijo vsi, je prevelika, da bi mogli govoriti, je prevelika, da bi mogli jokati.

srčneži postrani gledajo, če so jim „napoti“. Vse misli beguncev se sučejo le okoli vprašanja: „Kdaj se bomo mogli povrniti zopet v svoje solnčne, tople kraje, ki dihaajo ljubezen domače grude, če tudi so razdejani, uničeni?“ In poslanec Dobernig jim odgovarja na to s posveti o naseljevanju v sedanjem južnem vojnem ozemlju. O tem načrtu je poročala „Straža“ tako-le:

„Nemški politiki so izdelali načrt, v katerem zahtevajo, da se proti Italiji ustanovi posebna vojaška meja, kakor je bila nekaj na Hrvaškem upeljana slovita vojaška granica proti Turkom. Za graničarje pa se naj nastanijo Nemci iz alpskih in sudetskih dežel, in ako bi teh ne bilo dovolj, Nemci iz nemške države. Italijani in — tudi Slovenci se naj ob meji razlaste ter naselijo kje drugod. Načrt so predložili Nemci tudi tržaškemu in koroškemu namestništvu, ki sta ga odobrila in pohvalila.

Po našem mnenju se še sedaj ne da končno veljavno govoriti o ustaljeni meji proti Italiji. Mi trdno zaupamo v naše vojne voditelje in njih hrabro vojaštvo, da bodo v zmagovitem navalu zanesli in zasadili mejne kole daleč v sovražnikovo deželo. Zato je tudi težko povedati, katere narodnosti bi naj bile uporabiti za tako granico, ako se ustanovi. Toda to je za nas ne izpodbitno, da se morajo za stražarje Avstrije proti Italiji postaviti isti narodi, ki jih je postavila božja Previdnost za stražarje proti prodiranju italijanskega elementa in ki so to nalogo izvrševali v prid Avstrije in v slavo Habsburžanov že stoletja in stoletja. To so od Koroške dol do morja Slovenci, ob morju Slovenci in Hrvati, na Tirolskem pa Nemci.“

Vsa politična in vojaška preteklost Slovencev je najsijajnejši dokaz, da zoper laško pohlepnost ni boljših graničarjev, kakor je slovenski narod. Na našem ščitni ni nobene madeža! Ostali smo enako trdni tudi tedaj, ko so se celó državni činitelji nagibali na laško stran. Najmanj povoda za predloge o naseljevanju Nemcev na laški meji ima pa ravno posl. Dobernig, katerega javno delovanje v Trstu še ni pozabljeno. Ko smo v Trstu in Gorici pri zadnjih občinskih volitvah leta 1913. Slovenci stali kot zid proti italijanski irredenti, ki jo je tik pred sedanjo vojsko popihala v Italijo, so Nemci volili z Italijani. To je bilo tedaj, ko je „Il Giornale d'Italia“ pisal, da je „Trst — la fedele di Roma“ (podanik, vazal Rima) in da tržaški Lahi „z umevanjem in navdušenjem branijo v svoji lastni občini najbolj v ospredje pomaknjeno in najmočnejše torišče Italije proti vdoru slovanstva. Trst se bori zase in za — mater. Zato je tudi njegova zmaga naša zmaga.“ Pozabljena tudi še ni dr. Steinwenderjeva akcija za romanje k rimskemu županu Nathanu, ki je le na višji mig izostala. Ko je poslanec Waldner priporočal laško univerzo v Trstu, so naši zastopniki v državnem zboru prijeli celo za obstrukcijsko orožje.

Mi se ves čas vojske najstrožje držimo narodnega premirja in bi tudi teh vrstic ne bili zapisali, ako bi ne bili v to naravnost prisiljeni. Ves čas, kar traja vojska, se gotovi ljudje na vso moč trudijo, kako bi očrnilli Slovence in brez dvoma dobro mislečim višjim krogom dajejo napadne informacije, zamenjujoč naše na državnem temelju in avstrijski ustavi strogo temeljujoče narodne boje za državi nevarne akcije. Če je tem ljudem to dovoljeno, se mora tudi nam dovoliti, da se smemo braniti in pokazati resnico. Slovenci smo naravni zid zoper laško irredento, drugi, umetni „stebri“ pa so se izkazali slabotne. Zato so po vsej pravici zadnje čase pozivali slovenski listi: „Če hočete ob italijanski meji močno in zanesljivo Avstrijo, dajte Slovincem šole in jih kulturno in gospodarsko dvignite!“ To se bo tudi zgodilo, ako si bodo vse oblasti in javni činitelji jemali za vzgled presvitlega cesarja, ki je na južnozahodnem bojišču spoznal naše ljudstvo in ob Soči izpregovoril zastopniku tega ljudstva pomenljive besede: „Srce se mi smeje, ko gledam to zvesto, udano in pridno slovensko ljudstvo.“

Kako je z vojsko.

Dalje časa ni bilo na bojiščih razen na romunskem važnih in večjih bojov, pa tudi ob Seretu zadnje dni ni bilo nobenih izprememb. Tembolj se je po vseh državah javnost bolj pečala z vprašanjem, kako bo mirovna ponudba centralnih držav in njenih zaveznic vplivala na nadaljni potek vojske, na notranji razvoj vojskujočih se držav. Sedaj stoje v ospredju, predvsem na Ruskem, notranja vprašanja; na Ruskem se ministrstva še bolj menjavajo kakor pri nas. Lahko bi se govorilo o notranji krizi na Ruskem. Pri nas pa se najbolj govori o aprovizaciji, ki še vedno ni tako urejena, kakor bi bilo želeti in je

zlasti na Ogrskem pokazala senčne strani, o katerih se sedaj obširno razpravlja v ogrski državni zbornici.

Kazati so se pa začeli tudi že prvi znaki za večje boje, ki se bodo vršili morda že v zgodnji vigredi. Rusi so imeli na severnem delu svoje fronte, zapadno od Rige, nekaj uspeha, ki jim ga pa Nemci niso dolgo pustili. Z uspešnimi sunki so jim v kratkem odvzeli skoro vse, kar so prej Rusi pridobili na ozemlju. Ob cesti Riga—Mitava so Rusi izpustili dvakrat proti nemški postojanki dušične pline. Nemci so bili nato pripravljeni in so odbili sledeči ruski napad.

Večjo živahnost so začeli kazati Rusi v odseku Mestecanesti ob Zlati Bistrici v Bukovini, kjer so naši vsled ruske premoči preložili obrambo bliže vzhodnega brega reke. Nadaljni ruski napadi so bili tu odbiti. Zapadno od Vale Putna so Rusi vdrl v naše najsprednejše jarke in je bila naša bojna črta preložena na prihodnjo višino.

Ob Zloti Lipi so Rusi napadli 15. turški kor, pa so bili odbiti in so jih Turki nato zasledovali do druge črte ruskih postojank.

V Macedoniji je postalo delovanje poizvedovalnih čet živahniješe.

Na francoskem bojišču sovražnik obtipava fronto. Severno od Armentieres so Angleži trikrat napadli bavarski pešpolk št. 23, pa so bili odbiti. Posrečilo se jim je, vgnezditi se v majhnem delu najsprednejše nemške črte južnozahodno od Le Transloy. Francoski napadi severno od Somme so bili odbiti. Na zapadnem bregu reke Maas so Nemci zavzeli postojanke na višini 304. Več francoskih poizkusov, dobiti te postojanke nazaj, je bilo brez uspeha.

Na italijanskem bojišču so se pokazali znaki, iz katerih bi se dalo sklepati na novo italijansko ofenzivo. Proti dobrdobskem odseku so naperili Lahi silen artiljerijski ogenj. Naše čete so pri Kostanjevici vdrele v sovražne postojanke, premagale več kompanij, razdrle jarke in se vrnile s 6 ujetimi oficirji in 140 možmi ter 2 zaplenjenima strojnima poskama. Vzhodno od Vrtojbe se je obnesel enak poizkus.

Sovražnik obstreljuje naše kraje med Gardskim jezerom in dolino Adife.

Zelo živahno in uspešno delujejo nemški podmorski čolni. Te dni se je vrnil en podmorski čoln, ki je potopil 11 sovražnih ladij, drugi pa osem. Tretji podmorski čoln je od 12. do 22. januarja potopil 13 manjših ladij. Iz Haaga se poroča, da se bo bojevanje s podmorskimi čolni najbrž še poostrilo.

Samomor Brusilovega?

„Aftenbladet“ je poročal iz Helsingforsa: Brusilov, ki se je pred kratkim vrnil iz glavnega stana, se je ustrelil. Uradno ta vest še ni potrjena.

Nove vojne kuhinje.

Z Dunaja se uradno poroča:

C. kr. urad za ljudsko prehrano je izdal na vse deželne politične oblasti odlok, kako ustanoviti v Avstriji takozvane vojne (skupne) ljudske kuhinje. V odloku se glasi med drugim:

Ker postaja preskrba z živili vedno težavnejša in ker je tudi vedno težavnejše, nekatera živila enakomerno in pravočasno porazdeljevati med prebivalstvo, in končno, ker bo treba vedno bolj štediti z živili v slučaju, ako bi vojska trajala še delj časa, je c. kr. urad za ljudsko prehrano sklenil ustanoviti vojne (skupne) kuhinje. Na ta način se je nadejati, da bodo težkoče glede porazdelitve živil med prebivalstvo odpravljene ter da se bo po možnosti štedilo z živili.

Da se pa to doseže, zlasti ako bi trajala vojska še dalj časa, bo treba izdati tudi zakonita prisilna sredstva, da, nastati utegne celo potreba, da bode v majhnih gospodarstvih popolnoma prepovedano pripravljati in kuhati doma svoja jedila.

Že sedaj je potrebno, da se vrše temeljita organizacijska dela, da bo omogočeno v najkrajšem času, ako bo nastala potreba, ustanoviti po mestih in industrijskih krajih (torej to ne velja za deželo!) skupne ali takozvane vojne kuhinje.

Na deželi bi vsled posebnih krajevnih razmer pač ne bilo mogoče kaj takega vpeljati in tudi ni v vladnem načrtu. Tudi glede mest, trgov in industrijskih krajev še ne obstoji nobena odredba, ampak se vršijo le priprave in posveti.

Ogrski državni zbor.

Tihotapljenje ogrskega žita v Avstrijo.

Budimpešta, 26. januarja. (Kor. ur.) V današnji popoldanski seji ogrske zbornice se je nadaljevala debata o izjemnih odredbah tekom vojne. Justični minister Balogh je odgovarjal

najprej na razne opazke tekom debate in opozarjal na to, da se zlobni načrt naših sovražnikov, da bi nas sestradali, gotovo ne bo posrečil. Toda, ker obstoja ta načrt, moramo računati s tem, da živimo kakor v kaki oblegani trdnjavi, kjer mora vsakdo zmanjšati svoje zahteve v interesu skupnosti in se odreči običajni komodnosti. (Splošno odobravanje.) Žalibog, tega gotovi sloji naroda še vedno nočejo razumeti. Oni mislijo, da je to, kar pridelajo, brezpogojno njihovo, in se radi tega ne morejo sporazumeti z omejitvami, ki jih je ukrenila vlada. Tako se je zgodilo, da je bilo iz marsikaterih krajev, kjer je bila dobra žetev, vtihotapljenih iz dežele iz gole dobičkaželjnosti na stotisoče meterskih stotov žita. To je sramotno. (Splošno pritrdjevanje.) Toda taki slučajji so le možni, ako se odredba glede priglasitve in rekviriranja žita ne izvaja s potrebno strogostjo. Podobno organizaciji nemškega državnega urada proti oduštvu in podobno v Avstriji ukrenjenim odredbam, bo vlada pooblaščen, da delegira oblasti iz normalnih delokrogov v drugi delokrožja. Minister izjavlja, da ne misli na statarično (preki sod) postopanje, vendar pa je potrebno, da se zločin naglo in strogo kaznuje. (Splošno odobravanje.) Potem ko je govorilo še več govornikov, je bila razprava prekinjena. Prihodnja seja bo v sredo, dne 31. januarja. Za to sejo je priglasih tudi mnogo interpelacij.

Dnevne vesti.

Cerkvene vesti. Na župnijo Hodiše je prezentiran vlč. g. dr. Valentin Mörtl, župnik na Strmcu. Po cerkvah bodo smeli na ukaz ministrstva vboče vporabljeni le toliko sveč in olja, kolikor je neobhodno za božjo službo potrebno.

Vojaške osebne vesti. Generalni polkovnik Viktor Dankl, ki vsled bolehnosti ne more izvrševati več poveljstva na bojišču, je bil od cesarja imenovan za kapitana cesarske višje telesne straže. V pokoj je stopil generalni polkovnik Beck, bivši generalštabni načelnik, ki je prekoračil 70. službeno leto. Cesar se mu je v lastnoročnem pismu zahvalil za zvesto in velezaslužno službovanje. Generalni nadzornik avstrijskega orožništva, general Mihael Tišljár je bil povodom svoje upokojitve za 42letno zvesto službovanje povzdignjen v baronski stan.

Urad za vojno oskrbo, podružnica za Zg. Koroško v Beljaku, je odkazal deželni vladi v Celovcu zbirki iz časa od 1. majnika do 30. dec. 1916 znesek 1779 K 18 v; od tega je bilo odkazanih 1062 K 38 v invalidnem fondu, fondu za v vojni oslepele 591 K 80 v in za vojno-vdovski in sirotinski fond 125 K.

Prošnje in pritožbe glede vzdrževalnin naj se ne pošiljajo na c. in kr. vojno ministrstvo, ki se s to rečjo ne peča, ampak se mu napravljajo s tem le nepotrebna dela, rešitev prošnje se pa s tem zavlačuje, ker pridejo tako pozneje v roke vzdrževalne komisije v rešitev.

6. srečkanje vojnopomožnega križa. Vojnopomožni urad c. kr. notranjega ministrstva priredi novo srečkanje z dobitki v skupni vrednosti 4000 kron. Vsaka srečka stane 50 vinarjev. Žrebanje se vrši 28. februarja 1917. Čisti dobiček je določen za vojnookrbe namene.

Kaj pa je tebe treba bilo? „Reichspost“ piše: Ne smejo se več prigoditi slučajji, da se na pr. katoliškim cerkvam vzamejo zvonovi, potem pa kovinska centrala daje iz svojih dobičkov lepe podpore drugim veroizpovedanjem.

Smrtna kosa. Dne 6. januarja je umrla na Prevojah pri Brdu na Kranjskem po dolgi in mučni bolezni previdena s sv. zakramenti posestnica Jera Lukman roj. Gerčar v starosti 79 let. Pokojna mati zapušča tri žalujoče sinove.

Vojno zavarovanje. Deželni urad oddelka za vojno zavarovanje, ustanovljen od c. kr. avstr. vojaškega vdovskega in sirotinskega zaklada je v pretečenem polletju zopet zelo plodonosno deloval. Sklenil je v deželi 3053 pogodb za slučaj smrti s skupno zavarovalno svoto K 3.600.220 in 385 invaliditetnih zavarovanj s skupno svoto K 370.200. Skupno zavarovanji iz okrajev izven dežele, ki so prideleni delokrogu celovške podružnice, je sklenil deželni urad v Celovcu 4181 pogodb s skupno svoto K 4.716.945. Smrti slučajev je bilo v tem času naznanjenih 201, od katerih je izplačala centrala že za 181, glede drugih pa se vršijo še preiskave. Razentega je urad deloval tudi pri raznih darovnih dneih z velikim uspehom. Tudi za podpisovanje V. vojnega posojila so se deželni urad in podružnice potrudili in dosegli 307 podpisov s svoto K 436.500. Vojnozavarovalna akcija je izmed vseh kronovin našla največ odmeva na Koroškem, kar je pred vsem zasluga njenega večšega vodje g. Ignaca Dygruberja.

**Elsa
Plaster**

Kdor svojih kurjih očes ne odstrani, mu je vsaka pot muka ter slabi z bolečino tudi celo telo.

Bolečin prosta odstranitev kurjih očes

je za vsakogar, ki jih ima, prava blagodat. Nikoli ne moremo dovolj svariti pred izrezavanjem kurjih očes. Lahko vžemo pregloboko, ne da bi to opazili, noga je vedno izpostavljena prahu in nesnagi, to pride v rano in nešteto slučajev krvnega zastrupljenja s smrtnim izidom se je na ta način že zgodilo. Kurja očesa se dajo brez noža lahko, zanesljivo in hitro odstraniti s Fellerjevim turistovskim obližem z znamko „Elsa“. Obliž za kurja očesa, cena 1 krono, v škatljah 2 kroni, ali Fellerjeva turistovska tinktura z znamko „Elsa“ (tekoča tinktura za kurja očesa, cena 2 kroni). Tisoči turistov, orožnikov, pismonoš, vojakov, kmetov in dam, ki nosijo ozke čevlje, kakor tudi vsi, ki so ga rabili, ga priporočajo kot sredstvo, ki najhitreje in zanesljivo odstrani kurja očesa. Dočim odstrani večina drugih sredstev zoper kurja očesa kakor tudi izrezavanje, piljenje itd. samo gornji del kurjih očes, korenino pa puste, tako da kurja očesa hitro zopet zrastejo, odstranijo prej imenovani izdelki kurja očesa popolnoma s korenino vred. Oba izdelka kakor tudi prašek proti potenju telesa in nog (cena 1 krono) — se naroči pri E. V. Fellerju, lekarnarju, Stubica, Elsatrg št. 67 (Hrvatska).

Koroški Slovenec poročnik Julij Fellacher iz Melvič v Ziljski dolini je bil odlikovan z zlatim zaslužnim križcem na traku hrabrostne svetinje. Čestitamo!

Šmarjeta v Rožu. Preteklo leto je bilo za nas leto molitve in dobrih del za srečen izid vojske, v pravem pomenu besede, leto, darovano Bogu, domu in cesarju. Bog daj, da bi bile naše molitve uslišane! Po trudu našega dušnega pastirja smo marsikatero kronco nabrali za naše junake in v ta namen jih tudi odposlali. V naši fari — oziroma občini — zakaj obe imate iste meje — imamo že 51 udov družbe Rdečega križa za Koroško. Za Boga, ki je naše edino upanje v sedanjem času, smo to storili, da smo njegovo hišo, cerkev in njene oltarje lepo okrasili in troje cerkvenih zastav in drugo potrebno opravilo kupili. Vse to je stalo čez 600 kron. Zadosti tedaj dokazov, da se tukajšnji voditelji in vse prebivalstvo svojih dolžnosti v vsakem oziru zavedajo. — Za V. vojno posojilo se je pri nas nič manj kot 123.500 kron podpisalo. Kaj ne, lepa svota za Šmarječane! Delali smo z združenimi močmi! Pri naši hranilnici se je podpisalo 43.500 kron, pri občini 18.000 kron, občina sama 20.000 kron, hranilnica 10.000 kron, posamezni posestniki sami 13.000 kron, 4000 kron pri c. kr. pošti in iz cerkve 15.000 kron.

Črna pri Prevaljah.

„Je čudno res današnji dan,
ko hoče biti vsak — cigan.
Če morda pa še ni,
Se pač po krivem obdolži.“

Cigani so bili odnesli na Petkovem veliko, dragoceno svinjo. Ciganice, srakoperki hotele so pri Lipancu se mastiti s špehom in zabelo, ne da bi jo plačale; in zopet so bili cigani, ki so se med seboj stekli do krvi, in enega svojih, kar po domače rečeno, zaklali. Povsod ta preklicana ciganska zalega. — Kaj se bomo potem čudili, ako slišimo, da je bilo dne 5. januarja vkraden na naši pošti nekaj čez 500 kron denarja. Gotovo si bode vsak mislil, je moral biti zopet kak cigan uzmovič poleg. Brzjavilo ali telegrafiralo se je hitro na vse strani, da bi uzmoviča še o pravem času prijeli, da bi ne odpeljal denar morda po železnici po svetu kam, četudi morda v Rožno dolino, in od tam pa čez Ljubelj. Velik strah je vladal med tem časom na naši pošti — češ, ali ga bodo dobili ali ne. Pa glej šmenta, prazen je bil ves strah, saj „Rožan“ še ni bil cigan in denar je tu. Ali se je ta bil založil, ali pa se je kdo moral prešteti, ki bi to vendar dobro moral znati; torej brez potrebe in po nedolžnem se je dolžil in sumničil vseskozi pošten Rožan.

In tat ni bil vam ne cigan,
in tud' ne veliki Rožan.
B'la je zmešnjava le možgan!

Jedila so mu dišala. V noči na 28. jan. je odprl nekdo gostilniške prostore pri „Sonngretl“ s ključem, ki je bil ukraden prejšnjemu najemniku Fuchs. V kuhinji je pobral lepo svinjsko gnjat, pol kilograma salam, sira, raznih klobas, štiri svinjske krače in karih 100 jajc. Vse skupaj je bilo vredno kakih 140 K. Ključ je neznani uzmovič pustil v ključavnici od znotraj. Čisto tuja oseba ni mogel biti.

Kazaze. (Umrla v cvetu let) je dne 18. m. m. Neža Šumnik pd. Kosova Nežika v Kazazah, vzgledna članica naše dekliške Marijine družbe. Rojena dne 7. prosinca l. 1899 je, dokončavši šolo, v nedeljo dne 13. julija 1913 bila poleg 6 drugih deklic sprejeta v tukajšnjo Marijino kongregacijo, katere pravila se je vedno vestno trudila izpolnjevati. Bila je resnega, odločnega značaja. Kako so jo vse njene sestre v družbi ljubile, se vidi iz tega, da so jo ležečo na bolniški postelji in prevideno s sv. zakramenti za umirajoče hodile pogostoma obiskovat in so za njo na dan sv. Antona darovale sv. obhajilo, kar so storile tudi v nedeljo dne 21. m. m., na god rajnice, ki ga je pa ona praznovala že v nebesih. Marijin otrok, ki v življenju ni sam, ampak je član velike Marijine vojske, ni zapuščen tudi v boleznih in smrti ne, ampak ima veliko pomočnikov, ki ga s svojimi molitvami in dobrimi deli spremljajo na poti k Mariji. Kako vneta je bila umrla za vse dobro in božjo čast, se vidi zlasti na tem, da je lani sklenila, vsako leto na pust moliti v cerkvi v zadoščenje presv. S. J. za vsa v tem času Njemu prizadeta žaljenja z neko drugo sočlanico sv. križev pot, ki ga je pa na ta dan mogla moliti le enkrat, ker je letos ne bo več in bo zdaj skrivnosti sv. križevega pota poveščana vekomaj gledala v nebesih. Rada je prebivala v kratek čas dobre knjige. Zadnja, ki si jo je izposodila v naši mladinski knjižnici, ki pa je ni mogla več do cela prebrati, je bila Spillmannova povest: „Zadnji dnevi Jeruzalema“. Bili so tudi njeni zadnji dnevi. Lepa poteza v njenem značaju je bila tudi ta, da, ko smo se zdaj pri nas tudi začeli malo bolj zanimati za misijone, je bila ona prva med žensko mladino, ki je prišla in si naročila „odmev iz Afrike“. Ni čuda zato, da si je s svojim blagim značajem pridobila srca vseh in da je na njen grob ob njenem pogrebu na Marijin dan v soboto dne 20. m. m. rosilo toliko solz, kakor na malokateri grob poprej. Kljub zelo mrzlemu in sneženemu vremenu se je zbralo ta dan k njenemu pogrebu izvanredno veliko ljudij od blizu in daleč. Na zadnji poti spremljano z v črno ovito družbino zastavo, so jo nesle članice-sestre v cerkev in po končanih opravilih in poslovnih besedah družbinega vodnika na pokopališče, kjer zdaj počiva in čaka vstajenja od mrtvih. Spavaj mirno, sladko! Vi stariši pa, ki vam je bila zdaj v Gospodu počivajoča vaša hči vedno priden in pokoren in zato ljubljien otrok, ki vam je bila vsikdar zvesta opora pri delu in v skrbeh, vaše veselje in vaš ponos, ne žalujte preveč! In tudi vi ne, bratje in sestre, vsi sorodniki in sestre njene v Mariji, ampak recite rajši s potrpežljivim Jobom: „Bog je dal, Bog je vzel, bodi hvaljeno njegovo ime!“ In v tolažilo naj vam bodo besede iz knjige modrosti: „Zgodaj umrla je mnogo let dosegla; kajti njena duša je bila Bogu dopadljiva; zato je Gospod hitel jo odzvati...“ Hvala pa tudi članicam M. D., ki so se tako požrtvovalno trudile za svojo bolno in potem rajno sestro. N. v m. p.!

Prevalje. (Slovo od zvonov.) V torek 23. l. zvečer so zapeli zvonovi — v slovo. Močno so doneli njihovi glasovi po župniji in naznanjali svoj odhod. Ljudje so prišli iz hiš, da še enkrat slišijo zadnje, poslovljno zvenenje. Tako mlo, otožno in tesno je bilo vsakemu pri srcu, ko je poslušal te znane, priljubljene glasove — zadnjikrat. Nekateri so se hoteli posebno posloviti od njih, svojih prijateljev. Prišli so in sami pozvonili, da pokažejo svoje spoštovanje in ljubezen do njih. Marsikatero oko je bilo roso. V sredo so padli iz visokih lin in obležali nepokvarjeni v trdi zemlji. Naslednji dan so jih naložili na voz, dekleta so jih ovenčala z venci in zastavami. V spremstvu velike množice ljudi, ki so molili, so nastopili pot iz naše župnije — na kolodvor — na bojno polje — za sinovi in možmi, da nam pomagajo izvojevati zmago in mir. Še enkrat se je vsak ozrl na nje, na svoje prijatelje, ki so zvonili rodovom, nas pa — zapustili.

Podjunsko čebelarstvo v Pliberku ima svoj občni zbor dne 11. svečana ob 10. uri dopoldne v gostilni „Narodnega doma“ v Pliberku, kjer bo predaval čebelarški mojster in na kategera se čebelarji in vojni invalidi prijazno vabijo. M. Schmiedhofer, t. č. načelnik.

Prevalje. Naš č. g. kaplan J. Mošic je imenovan c. in kr. vojnim kuratom. Prideljen je c. in kr. dež. br. pp. št. 4. Čestitamo!

Koroški gospodar.

Najvišje cene za drobno razprodajo vsakdanjih potrebščin. Z odlokom 1. in 12. januarja t. l. določene najvišje cene in odredbe ostanejo za čas od 1. do 15. februarja neizpremenjene v veljavi, z izjemo za ceno ovčjega mesa, ki je določena: Ovčje meso 1. vrste 4 K 80 v, 2. vrste 3 K 80 v, 3. vrste 3 K 40 v za kilogram. Za stegno ni najvišje cene.

Vseslovenska kmetijska družba. Misel na vseslovensko kmetijsko družbo se je porodila v glavi nepozabnega dobrotnika avstrijskega kmetijstva, rajnega komerčnega svetnika Povšeta. Tik pred vojsko se je s to mislijo resno posvetoval z nekim voditeljem koroških Slovencev. Zatrjeval je, da izvedba te zadeve ne bo pretežavna. Mislili smo pa, da je z njegovo smrtjo umrla tudi njegova ideja — na Kranjskem seveda — ker imamo mnogo izkušenj za sabo. Misel se je pa vedno zopet sprožila na Kranjskem. Od mnogo strani se nam poroča, da slovenski kmečki sloji to misel zelo veselo pozdravljajo, ker vidijo v njej poročstvo boljše svoje gospodarske bodočnosti in ker se vsakdo naveliča, vedno in povsod igrati le vlogo pastorka in prejemati drobtine miloščine, kjer bi imel pravico zahtevati hleb kruha. Vseslovenska kmetijska družba bi jim vsaj odgovarjala, ako bi ji dopisovali v svojem jeziku.

Ali se sme kokolj živini krmiti? Kokolj ima v sebi, in sicer v luščini, neki strup, kateri je živini škodljiv, še bolj pa svinjam. Ta strup se tudi ne da odstraniti z mletjem. Edino uspešno sredstvo za uničenje tega strupa je praženje. Potom praženja se uniči strup in kokolj dobi precej prijeten duh, da ga konji, govedina in tudi svinje rade žro.

Kako je lečnico krmiti. Letos je posebno veliko lečnice v ozimni rži, ker je bilo tako mokro. Potom leččenja jo dobimo od ozimne proč. Navadno so jo prej metali proč, kar pa ni prav. Je sicer grenka, pa svinje se je privadijo, le zmleta mora biti in če mogoče potem kuhana. Cele pa ne krmiti, ker pride v gnoj!

Semenjski krompir. Krompirjev pridelek je bil zadnje leto marsikje slab. Posebno na Nemškem tožijo o slabi krompirjevi letini. Škodovala mu je posebno junijeva suša. Tudi je mnogokrat krompir slab, ker se seme predolgo ne spremeni. Marsikje bi mogoče kazalo, s peščenega sveta dobiti krompir za težjo zemljo. V vsaki občini je skoraj nekaj takih posestev s peščenjo zemljo. Občine imajo pravico dovoliti zamenjavo. Nikakor pa ne kaže z dobre zemlje vzeti krompir za pešnati kraj. — Kdor more, se mu tudi izplača saditi cel krompir, ne pa prerezanega. Kjer ga pa režejo, je najbolje režlje v pepelu osušiti. Pri sajenju pa mora rez na dno. Seveda odlične letine je pričakovati le pri dobrem vremenu in močnem gnojenju ne le z domačim, ampak tudi z umetnim gnojilom.

Raznoterosti.

K poroki svoje žene je prišel. Barbara Glauninger, žena orožniškega stražmojstra Jožefa Glauninger v Pelcbahu na Gor. Avstrijskem, je dobila meseca oktobra 1914 od vojaškega poveljstva uradno poročilo, da je njen mož v bitki pri Przemyslanih padel in da leži na gotovem kraju v posameznem grobu. Ker se mož do letošnjega Božiča res ni oglasil, je vdova sklenila iznova se poročiti in sicer zopet z orožnikom, ki služi na fronti. Poroka se je vršila na dan sv. Treh Kraljev. Po cerkvenih obredih so gostje imeli mal obed v vaški gostilni. Ko tako sedijo pri mizi, se naenkrat pojavi med vrati prvi mož-invalid Jožef Glauninger. Mislimo si lahko, kako so bili gostje, posebno pa nevesta, presenečeni. Jožef Glauninger se je nahajal od meseca avgusta 1914 v ruskem utetništvu, kjer so mu odrezali nogo in je sedaj z drugimi invalidi vred izmenjan.

Železniška nesreča v Romuniji. Po uradnem poročilu je bilo pri veliki železniški nesreči pri Ciurei mrtvih 374 oseb, 756 ranjenih, med temi 300 hudo ranjenih.

Književnost in umetnost.

Duhovni pastir. S sodelovanjem več duhovnikov urejuje Alojzij Stroj. Cena 8 K na leto. Gospodom duhovnikom priporočamo.

„Slovenski učitelj.“ Glasilo slovenskih kršćanskih učiteljskih in katehetskih društev. Celoletna naročnina 4 K. Vsega priporočila vreden list.

Protialkoholne kateheze. Maribor, 1917. Založila „Sveta vojska“ v Mariboru. Str. 24. Cena 15 vin. Gg. katehetom priporočamo.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva
ulica
št. 7.

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva
ulica
št. 7.

„Österreichisches Erbrecht.“ (Avstrijsko dedno pravo.) Dr. Arnold Eisler, odvetnik v Gradcu. Založba knjigarne „Arbeiterwille“, Gradec. Cena 60 vinarjev. V poljudni obliki in z večim peresom je spisal dr. Eisler 72 strani obsegajočo knjižico, ki naj pouči širše sloje jasno in natančno o vseh zadevah dednega prava. Temu zvezku sledi še več drugih iz zakonodaje. Takih knjižic bi potrebovali tudi v slovenskem jeziku.

Listnica uredništva.

Cenjene gospode p. n. sotrudnike ljudo prosimo, da po možnosti pošiljajo dopise, zlasti daljše, tako, da jih dobimo že v torek; sicer smo včasih zaradi pomanjkanja prostora prisiljeni, da dopis odložimo ali pa skrajšamo. — K. R. v P. Pride prihodnjič.

Odlikovani Korošci.

Kratice: n. pohv. pr. = najvišje pohvalno priznanje; v. zasl. kr. z v. okr. = vojaški zaslužni križec z vojnim okras-kom; ž. kr. = železni križec; br. voj. zasl. sv. = bronasta vojaška zaslužna svetinja; č. zn. za zasl. za R. kr. = častni znak za zasluge za Rdeči križ; sr. hr. sv. = srebrna hrabrostna svetinja; zl. sr. zasl. kr. s krono na tr. hr. sv. = zlat, srebrn zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje.

Iz občine Albeck: Ognjičar Ferdo Lausmann sr. zasl. kr. s krono na tr. hr. sv.; Leopold Ehrenreicher sr. hr. sv. 2. razr.; Ludovik Lang sr. hr. sv. 2. razr. Iz občine Bistrica v R.: Poročnik v rez. Franc Kraigher n. pohv. pr.; Jakob Ferčnik sr. hr. sv. 2. razr.; tit. poddesetnik Franc Andrejčič sr. zasl. kr. na tr. hr. sv.; podd. Anton Schmid sr. hr. sv. 2. razr.; Dominik Kraigher br. hr. sv. Iz občine Bilčovs: Četov. Tomaž Mihor sr. hr. sv. 2. razr. Borovlje: Stotnik Albin Pehr pohv. pr., voj. zasl. kr. 3. razr. z voj. okr. in red. žel. krone z voj. okr.; četovodja Val. Sereinig sr. hr. sv. 2. razr.; četov. Rupert Perkounig ž. zasl. kr. na tr. hr. sv.; Jožef Prešern br. hr. sv. Celovec: Podpolkovnik Maks Ertl v. zasl. kr. 3. razr. z voj. okr. in ž. kr. 2. razr.; polkovnik Jurij Hohenberger ž. kr. 2. razr., br. v. zasl. sv. in č. zn. za zasl. za R. kr.; stotnik Franc Kröpl v. zasl. kr. 3. razr. z voj. okr., r. ž. kr. 2. razr. z voj. okr.; stotnik Filip Kluge v. zasl. kr. 3. razr.; nadporočnik Karel Kranth n. pohv. pr.; kadet Franc Appe sr. hr. sv. 1. razr.; Karel Führer sr. zasl. kr. s krono na tr. hr. sv.; rez. prap. Janez Mazenauer br. hr. sv.; rez. prap. Friderik Valesi sr. hr. sv. 2. razr.; Miha Antonič sr. hr. sv. 2. razr.; rez. kadet Jožef Kalcher v. drugič br. hr. sv.; tit. ognjičar Karel Lepuschitz v. drugič br. hr. sv.; kadet Feliks Esterl br. hr. sv.; Viktor Jančič br. hr. sv.; poročnik v r. Reinhold Kollmayer n. pohv. pr.; por. v r. Valter pl. Kleinmayr n. pohv. pr.; nadp. v rez. dr. Valter Lakomy n. pohv. pr.; nadp. v rez. Herman Mitteregger n. pohv. pr.; nadp. v rezervi Robert Frid. Madile n. pohv. pr.; nadp. v r. Janez Madile n. pohv. pr.; črnov. nadp. Maks Penka v. zasl. kr. 3. r. z voj. okr.; nadp. v r. Janez Suppan n. pohv. pr.; nadp. Emil Spitra n. pohv. pr.; stotnik Frap. Tschauer n. pohv. pr.; nadp. v rez. Oton Umlauf dvakratno n. pohv. pr.; četov. Karel Meindl br. hr. sv.; rač. podč. Gregor Pernegger br. hr. sv.; korp. Franc Willner sr. hr. sv. 2. razreda; ognjičar Janez Rebholz sr. zasl. kr. z voj. okr. na tr. hr. sv.; ognjičar Jožef Urak sr. zasl. kr. z voj. okr. na tr. hr. sv.; nadpor. dr. Ivan vitez pl. Burger n. pohv. pr.; nadpor. v r. Tomaž Bohrer n. pohv. pr.; kadet v r. Julij Buben zl. zasl. kr. na tr. hr. sv.; ognj. Franc Murero sr. zasl. kr. z voj. okr. na tr. hr. sv.; ognj. Franc König sr. zasl. kr. z voj. okr. na tr. hr. sv.; Franc Walter br. hr. sv.; Avgust Schulzer br. hr. sv.; korp. Gustav Grüner ž. zasl. kr. na tr. hr. sv.; korporal Viljem Hochl sr. hr. sv. 2. razr. v drugič; Friderik Werner sr. hr. sv. 2. razr. v drugič; Alojzij Dasch sr. hr. sv. 2. razr.; črnov. kadet dr. Viktor Poschinger sr. hr. sv. 2. razr.; rezervni

poroč. dr. Karel Winkler vnovič n. pohv. pr.; tit. korp. Oton Hrobat sr. hr. sv. 2. razr.; nadpor. v r. dr. Karel Pflanzl pohv. pr. od armadnega višjega poveljstva in v. zasl. kr. 3. r. z voj. okr.; stotnik Otokar Pelzel vitez pl. Steffalo br. v. zasl. kr. 2. r. z voj. okr.; stotnik Valter Reichel br. v. zasl. sv. na tr. v. zasl. kr.; stotnik Gustav Traun v. zasl. kr. 3. razr. z voj. okr. in red. žel. krone 3. razr. z voj. okr. takse prosto; poroč. v rez. dr. Ivan Hedenig sr. hr. sv. 2. razr. v drugič.

Placam

najvišje cene za staro volneno robo, batirane odeje, raztrgane obleke, perilo, staro svilo, suknene odpadke, platnene kose, stari gumij, vseh vrst cunj in vreče. Denar sledi takoj od trgovine s starinami in produkti „Zum Lindwurm“ v Celovcu 12, Paulitschgasse 9, poleg „Hranilnega in posojilnega društva“. Tudi zbiranje najbolj plačujem.

Lastnik in izdajatelj: Gregor Einspieler, prošt v Tinjah.
Odgovorni urednik: Otmar Mihálek.
Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Dobro se počuti človek, če si vtira boleče ude s Fellerjevim fluidom iz rastlinskih esenc z zn. „Elsa-fluid“, kadar ga mučijo vsled prehlada, prepiha ali vlage nastale bolečine. Pri bolečinah revmatičnega izvora se sploh priporočajo te vrste masaže. Fellerjev „Elsa-fluid“ zavzema med vtiralnimi sredstvi najodličnejše mesto in ga ni mož nadomestiti z drugimi. Vsakdo, kdor je že preskusil njegov učinek, ga hvali in priporoča in dosega število zahvalnih pism že stotisoč. Pri vsem tem pa je to sredstvo jako ceno. Predvojnne cene: 12 steklenic stane poštnine prosto samo 6 kron, na prodaj pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 67 (Hrvatska). — Istočasno se pa lahko naroče tudi Fellerjeve lagodne odvajajoče rabarbarske kroglice z zn. „Elsa-kroglice“, izborna sredstvo za želodec. 6 škatlic stane poštnine prosto samo 4 K 40 vin. — Oboje teh omenjenih domačih zdravil ne bi smelo manjkati v nobeni hiši. — Zanesljivo sredstvo zoper kurja očesa je Fellerjev turistovski obliž z zn. „Elsa“ za 1 K in 2 K. — Poskus se izplača. (—ea—)

Voščene svitke, voščene sveče, kadilo, oglje za kačami Franc Siebert, Celovec, Stauderhaus. Razpošilja se na zunan.

100 litrov domače pijače

osvežujoče, slastne in zelo gaseče si lahko vsakdo sam napravi z majhnimi stroški. V zalogi so: ananas, jabolčnik, grenadinec, malinovec, muškati brusovec, poprovi metovec, pomarančev, prvenec, višnjevec. Neupeni izključeni. Ta domača pijača se lahko pije polti hladna, pozimi tudi vroča namesto ruma ali žganja. Sestavine z natančnim navodilom stanejo K 10.— franko po povzetju. Za ekonomije, tvornice, večja gospodarstva, delavnice itd. neprecenljive vrednosti, ker to delavca sveži in ne opijani in njegova delazmožnost nič ne trpi.

Jan. Grolloh, Engel-drožerija, Brno 638, Moravsko.

500 kron

Vam plačam, če moj pokončevavec korenin „Ria-Balsam“ ne od-trani Vaših kurjih oči, bradavice in trde kože v treh dneh brez bolečin. Cena lončku z zajamčujočim pismom K 1.50, 3 lončki K 4.—, 6 lončkov K 6.50. — Na stotine zahvalnih in priznanih pism. — Kemény, Kaschau (Kassa), I., poštni predal 12/17 (Ogrsko).

Paramente

kakor mašna oblačila, pluviala, vela, plašče za ministrante, cerkveno perilo, birete, kolarje, šmizete, kelihe, ciborije, monštrance, zvončke itd., križe, sohe v bogati izbiri po nizkih cenah ima v zalogi oddelek za paramente Jožefovega društva v Celovcu.

Po Najvišjem naročilu Njeg. c. in hr. Apost. Veličanstva

44. c. kr. državna loterija

za zasebne dobrodelne namene.

Ta denarna loterija ima 21.146 dobitkov v gotovini v skupni vrednosti 625.000 kron.

Glavni dobiček znaša

200.000 kron.

Žrebanje se vrši javno na Dunaju 22. febr. 1917.

Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstraße 5, pri kr. ogr. loterij. dohod. ravnateljstvu v Budapešti, IX., glavni colninski urad, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah, davčnih, poštinih in železniških uradih, v menjalnicah itd. Igralni načrti za kupce srečk brezplačno. Srečke se pošiljajo poštnine prosto.

Od c. kr. glavnega ravnateljstva državnih loterij (oddelek za dobrodelne loterije).

Pristni čebelni vosek 1 kg po 11 K, rumeni kupuje vsako množino brez poprejšnjega naznanila po povzetju Koloman Kutassy, Celovec, Morogasse 11.

V krvi je naše zdravje.

Človeški organizem se da primerjati stroju. Če se stroj redno ne snaži in vedno ne maže, se ustavlja. Troska so v tem slučaju neizrabljene snovi, ki se morajo izločiti po črevesju in vodi.

Kri osvežiti

morejo le taka nestrupena sredstva, ki na prijeten in popolnoma neškodljiv način pospešujejo izmenjavo snovi, kroženje krvi izboljšajo in na ta način na pojave, nastale vsled slabega toka krvi, kakor zaprtje, slabosti, siljenje krvi v glavo, hemoroidi, protin, srbenje, kožne nesnage, debelost in nemirno živčevje, ugodno vplivajo in pred njimi varujejo.

Vsakemu dam priložnost, da se o tem popolnoma brezplačno prepriča, kako je to mogoče. Zahtevajte moj najnovejši spis

Ljubezen do ljudi!

Pišite-takoj na naslov:

Ekspedicija operne lekarne, Budimpešta, VI., odd. 477.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavnica: K 8.000.000.

Rezerve: K 1.000.000.

Prodaja srečke razredne loterije.

Kolodvorska ulica št. 27.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice: Celje, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun.

Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.

Srečke na obroke, promese k vsem žrebanjem.